

PLÁN UPLATŇOVANIA ŠTANDARDOV DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ V STREDNEJ ZDRAVOTNÍCKEJ ŠKOLE V BANSKEJ BYSTRICI

I. IDENTIFIKÁCIA A ANALÝZA AKTUÁLNEHO STAVU

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní naša škola postupuje podľa **Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní** (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydalo MŠVV a M SR a ich znenie je uvedené v **Prílohe č. 3 Školského poriadku školy**.

Štandardy sú základné pravidlá a princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach a týkajú sa všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako **Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní**.

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní, je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medzilidských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde školy do kontaktu so žiakmi. Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania.

Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu a s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy určených pre žiakov je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola v jednotlivých vekových skupinách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.
- Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.

- Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo triede.
- Škola je povinná využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k zníženiu spoločenského odsudzovania a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole sprostredkované a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

V Strednej zdravotníckej škole Banská Bystrica, Tajovského 24, 974 29 Banská Bystrica vedíme žiakov k vytváraniu rešpektujúceho a inkluzívneho prostredia. Postoje a hodnoty formujeme na vyučovaní, ako aj počas realizácie mimoškolských aktivít – počas vzdelávacích krúžkov, dobrovoľníckou činnosťou, participáciou v rôznych projektoch a pod. Do vyučovacieho procesu integrujeme témy o tolerancii, rozvíjame empatiu, kritické myslenie, učíme o historických a kultúrnych rozdieloch, vyučujúci si tvoria triedne pravidlá a pod.

V zmysle štandardov priestorovej desegregácie všetci žiaci využívajú všetky dostupné priestory školy podľa platného rozvrhu hodín v sprievode pedagogických zamestnancov alebo s dozor konajúcimi pedagogickými zamestnancami tak, aby boli dodržané pravidlá ochrany života a zdravia všetkých

žiacov školy. Vyučovací proces prebieha v bežných triedach, v odborných učebniach – laboratóriách, učebniach informatiky, jazykových učebniach, multimedialnej učebni alebo v učebni somatológie. Vyučovanie telesnej výchovy prebieha v telocvični a v posilňovni. Žiaci majú k dispozícii areál školy, v ktorom sa nachádzajú volejbalové ihriská a multifunkčné ihrisko.

V zmysle štandardov organizačnej desegregácie v škole platí schválená dokumentácia – školský poriadok, ktorý sa aktualizuje vždy k novému školskému roku. Dokumentáciu schvaľujú všetci členovia pedagogickej rady po schválení v rade školy.

V škole postupujeme v zmysle štandardov sociálnej desegregácie. Nekonáme diskriminačne pri hodnotení, nepripustne neoddeľujeme skupiny žiakov, prijímame, vzdelávame a vychovávame všetky skupiny žiakov, do výchovno-vzdelávacieho procesu integrujeme podporné opatrenia.

II. CIELE A VÍZIE PLÁNU

Cieľom našej školy je zvýšiť povedomie o tolerancii a inklúzii v školskom prostredí a zároveň tieto štandardy implementovať do výchovno-vzdelávacieho procesu takým spôsobom, aby sa Stredná zdravotnícka škola Banská Bystrica stala školou, v ktorej sa **každé dieťa cíti akceptované a má rovnaké podmienky na úspech.**

Škola si kladie za úlohu naplánovať a uviesť do praxe súbor aktivít, stratégie, postupy a kroky, ktoré zlepšia prostredie a sociálnu klímu školy. Desegregačný plán školy nie je uzavretý dokument. Ide o dokument zohľadňujúci aktuálnosť legislatívnych rámcov, akceptujúci rôznorodosť, implementujúci premenu tradičnej školy na modernú, akceptujúci inakosť a rôznorodosť učiacich aj učiacich sa a zohľadňujúci procesy plánovania, formulovania, realizovania a vyhodnocovania s cieľom zvýšenia atraktivity, statusu a úspešnosti absolventov školy.

Plán desegregácie vo výchove a vzdelávaní v našej škole vychádza z:

- ročného plánu školských akcií,
- školskej stratégie prevencie,
- plánu práce školskej poradkyne,
- plánu práce školskej psychologičky,
- plánu práce školskej špeciálnej pedagogičky,
- plánu práce kariérovej poradkyne,
- plánu aktivít školského parlamentu,
- zo školského vzdelávacieho programu ISCED 3b.

Vízia desegregačného plánu školy sa preto zameriava na všetky oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu, a to:

Oblasť Žiak:

1. Pravidelne realizovať pedagogickú diagnostiku žiaka zo strany triedneho učiteľa, pričom v procese získavania údajov o žiakovi sa zamerať nielen na výchovno-vzdelávací proces, ale zachytávať aj osobnú, rodinnú či sociálnu anamnézu.
2. Podporovať realizáciu „dobrých skutkov“ v triednych kolektívoch s cieľom eliminácie sociálneho napätia, netolerancie a vylúčenia.
3. Zaviest' a využívať rôzne formy aktivít na zisťovanie klímy v triednych kolektívoch (triedne aktivity, besedy a prednášky realizované v spolupráci so školskou psychologičkou a školskou poradkyňou).
4. Vytvárať podnetné prostredie pre žiakov, ktorým sú poskytované podporné opatrenia.
5. Ponúkať poradenské a podporné služby pre žiaka.

Oblasť Rodič:

1. Budovať otvorenú a priateľskú komunikáciu medzi školou (triednymi učiteľmi) a rodičmi s cieľom zintenzívniť vzájomnú spoluprácu – účasť na rodičovských združeniach, pravidelné (osobné či telefonické) konzultácie o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov, sprostredkovanie možnosti odbornej konzultácie.
2. Znižovať obavy budúcich žiakov a ich rodičov pred nástupom na strednú školu formou organizovania podujatí otvorených pre verejnosť – DOD, účasť na burzách stredných škôl, stretnutie vedenia školy s rodičmi uchádzačov o štúdium, plenárne rodičovské združenia.
3. Ponúkať poradenské a podporné služby pre zákonných zástupcov a rodinu žiaka.

Oblasť Škola – pedagogickí zamestnanci:

1. Vzdelávať pedagogických, odborných aj nepedagogických zamestnancov školy prostredníctvom školení, prednášok alebo workshopov zameraných na tému rovnosti a inklúzie v školskom prostredí
4. Zahrnúť problematiku desegregácie do etického kódexu práce pedagogického a odborného zamestnanca školy.
5. Štandardy uplatňovania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní zapracovať do školského poriadku ako prílohu.
6. Posilniť spoluprácu špeciálneho pedagóga s triednymi vyučujúcimi, ktorí majú v triede začlenených žiakov.
7. Umožniť školskej špeciálnej pedagogičke uskutočniť monitoring uplatňovania štandardov desegregácie v škole u žiakov so ŠVVP, žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiakov na podporných opatreniach a žiakov, ktorí sa vzdelávajú individuálnou formou, za účelom vypracovania záverečnej správy (2-krát ročne).
8. Umožniť školskej poradkyňi uskutočniť monitoring uplatňovania štandardov desegregácie v škole v prípade podozrenia z výskytu rizikového správania alebo diskriminácie žiakov za účelom vypracovania záverečnej správy (2-krát ročne).

2. Pravidelne poskytovať všetkým zamestnancom školy materiály a pripravované školenia na podporu rozmanitosti, tolerance a uplatňovania princípov desegregácie.
3. Poskytovať zamestnancom školy aktívnu podporu zo strany vedenia školy v podobe nástrojov na riešenie diskriminácie v školách.

III. ZLEPŠENIE AKTUÁLNEJ SITUÁCIE – PLÁN KONKRÉTNÝCH ČINNOSTÍ

1. Zvýšiť povedomie o problematike segregácie medzi pedagogickými zamestnancami.

Aktivita: aktualizácie vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Termín: podľa plánu vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov na aktuálny školský rok.

2. Realizácia školských aktivít, ktoré umožňujú zapojenie všetkých žiakov bez ohľadu na ich pôvod, pohlavie, jazyk, náboženské vyznanie alebo iné charakteristiky.

Aktivita: organizácia aktivít školského parlamentu a jednotlivých predmetových komisií podľa plánu aktivít na aktuálny školský rok.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

3. Podpora rozvíjania osobnosti každého žiaka s ohľadom na jeho jedinečnosť počas výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj počas mimoškolských aktivít.

Aktivita: besedy zamerané na sebareflexiu, sebaopoznanie a individuálny rast žiakov, workshopy zamerané na rozvoj kreativity, talentu, emocionálnej inteligencie, duševného zdravia, a zodpovednosti žiaka, individuálna práca na vyučovaní s dôrazom na vyzdvihnutie a uznanie jedinečnosti každého žiaka a s tým spojené budovanie sebadôvery žiaka, skupinová práca žiakov zameraná na rozvoj tímovej spolupráce a podporu medziľudských vzťahov.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom školských aktivít.

4. Pomôcť budovať silné a stabilné rovesnícke vzťahy bez predsudkov.

Aktivita: pravidelné besedy so školskou psychologičkou a školskou poradkyňou, triednické hodiny s triednymi vyučujúcimi, tematické nástenky, prednášky, besedy a workshopy s touto tematikou.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

5. Prispievať k budovaniu renomé školy – Škola otvorená pre všetkých.

Aktivita: prezentácia školy verejnosti – DOD, účasť na burzách stredných škôl, olympiády, podujatia, súťaže a pod.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

6. Podpora rovnakého prístupu k vzdelaniu pre všetkých a samotného inkluzívneho vzdelávania.

Aktivita: aktualizácie vzdelávania, prednášky a workshopy pre pedagogických zamestnancov, aktívna spolupráca vedenia školy so školskou psychologičkou, školskou poradkyňou a školskou špeciálnou pedagogičkou, tematické nástenné tabule.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

7. **Posilniť komunikačnú triádu rodičia – učiteľa/škola – žiaci a poskytovať im všetky relevantné dostupné informácie.**

Aktivita: plenárne rodičovské združenie, triedne rodičovské združenia, komunikácia cez Edupage, resp. telefonicky, web stránka školy.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

8. **Poskytovať rodičom žiakov, ale aj rodičom uchádzačov o štúdium informácie o školských aj mimoškolských aktivitách podporujúcich zapojenie všetkých žiakov.**

Aktivita: informácie cez Edupage, web stránka školy, Instagram, Facebook, TikTok, burzy stredných škôl, DOD.

Termín: priebežne počas školského roka v súlade s plánom aktivít.

IV. PODPORA A SPOLUPRÁCA

Cieľom spolupráce školy s tretím sektorom je zabezpečiť odbornú, metodickú a psychosociálnu podporu pri napĺňaní štandardov zákazu segregácie a pri budovaní inkluzívneho prostredia školy.

Kľúčoví partneri a ich prínos:

- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.
- Banskobystrický samosprávny kraj - zriaďovateľ školy – metodická a kontrolná činnosť pri nastavovaní procesov desegregácie a súlad s právnym rámcom.
- **Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVAM)** - poskytovaním metodických usmernení, vzdelávania a supervízie pre pedagogických a odborných zamestnancov školy, podpora pri implementácii inkluzívnych postupov a podporných opatrení.
- **Centrum poradenstva a prevencie (CPP)** – odborná diagnostika, odporúčania k podporným opatreniam, metodické usmernenia a podpora pre pedagogických a odborných zamestnancov, prehodnocovanie potrieb žiakov, realizácia preventívnych aktivít a programov v oblasti prevencie rizikového správania.
- **Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR)** - koordinácia komplexnej podpory rodín, terénna sociálna práca, komunitné programy.
- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (VÚDP a P)** – metodické usmerňovanie pedagogických a odborných zamestnancov, vzdelávanie a podpora v oblasti prevencie rizikového správania, duševného zdravia, školskej a triednej klímy, poskytovania podporných opatrení, osвета formou podcastov pre rodičov, ale aj pedagógov.
- **zdravotnícke zariadenia** – koordinácia v oblasti podporných intervencií pre začlenenie žiakov na základe zdravotných oslabení.

- **neziskové organizácie** (napr. Liga za duševné zdravie...) so zameraním na inklúziu a podporu znevýhodnených skupín - odborné poradenstvo, komunitná práca, mentoring, programy zamerané na odstraňovanie bariér, predsudkov a stereotypov.
- **kultúrne a športové organizácie** – neformálne vzdelávanie v oblasti desegregácie a inklúzie.

Mechanizmus spolupráce

Škola ustanoví kontaktnú osobu pre danú aktivitu, písomne dohodne rámec spolupráce, vrátane pravidiel ochrany osobných údajov, harmonogramu aktivít, časovú dotáciu, spôsobu vyhodnocovania výstupov spolupráce. Spolupráca medzi jednotlivými kooperujúcimi bude prebiehať na viacerých úrovniach, pričom oblasti spolupráce sú definované na úrovni žiak – rodič – škola/pedagóg.

V. OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY

Pri aplikovaní Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní platí, že sa zabezpečí spravodlivý a rovnaký prístup k vzdelaniu pre všetkých žiakov bez ohľadu na ich sociálny, etnický, kultúrny, náboženský alebo zdravotný stav. Plán vedie k znižovaniu segregácie a diskriminácie v školách a odstráneniu všetkých praktík, ktoré by viedli k vyčleňovaniu žiakov na základe sociálnych, etnických, kultúrnych, náboženských alebo zdravotných kritérií.

VI. ZDROJE FINANCOVANIA

Zdrojmi financovania sú rozpočtové prostriedky školy, prípadne granty a prostriedky určené na podporu individuálneho a neformálneho vzdelávania a vytvárania inkluzívneho prostredia.

VII. SYSTÉM INTERNÉHO MONITORINGU

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní budú priebežne monitorované a vyhodnocované dvakrát ročne (spravidla k termínu polročnej a koncoročnej klasifikačnej porady) v súlade s metodickou príručkou desegregácie a Manuálom monitoringu uplatňovania štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVV a M 2025). Monitoring vykonáva školská špeciálna pedagogička a školská poradkyňa podľa kompetencií. Kontrolu dodržiavania štandardov môže škola konzultovať s kľúčovými partnermi pri dodržaní podmienok ochrany osobných údajov.

VIII. KOMUNIKÁCIA A ZDIELANIE VÝSLEDKOV

Komunikácia smerom k aplikácii Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len Plán) smerom k zamestnancom, žiakom, rodičom, zriaďovateľovi a spolupracujúcim organizáciám bude jasná, transparentná a efektívna. Spätnú väzbu na dodržiavanie plánu získame prostredníctvom Správy o plnení Plánu vypracovanú zodpovednou osobou (školská poradkyňa a školská špeciálna pedagogička). Výsledky z Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa zahrnú do Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za aktuálny školský rok. O výsledkoch a prípadných zisteniach budú zákonní zástupcovia žiakov informovaní na plenárnom rodičovskom združení, resp. cez triednych učiteľov na triednych rodičovských združeníach a prostredníctvom Edupage. Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní je dokument zohľadňujúci aktuálnosť legislatívnych rámcov, neustále prebiehajúcu premenu tradičnej školy na modernú a skúsenosti a fakty z praxe, preto podlieha neustálemu dopĺňaniu a revidovaniu. Jeho dodržiavaním a uplatňovaním sa zvyšuje status, atraktivita a úspešnosť školy.